

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

УКАЗАНИЯ

ОТНОСНО ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА УВЕЛИЧЕНИЕ РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020 г. НА ОСНОВАНИЕ ИНДЕКСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО ДОГОВОРИ, СКЛЮЧЕНИ ПРИ УСЛОВИЯТА НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ, ПРИ ИНФЛАЦИОННИ ПРОЦЕСИ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Съгласно „Методика за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация“ (Методика), приета с ПМС № 290 от 27 септември 2022 г., обн. ДВ бр. 78 от 30.09.2022 г., се регламентира начинът за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, при която съществено са увеличени цените на основните стоки и материали, формиращи стойността на договора за строителство. В методиката са определени възможностите и условията за изменение на договори за обществена поръчка за строително-монтажните работи на основание чл. 117а от Закона за обществените поръчки.

Във връзка с горното, Управляващият орган на Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. (УО на ПРСР) анализира възможността от прилагането на Методиката с цел осигуряване на допълнителни средства под формата на безвъзмездна финансова помощ (БФП) по сключени административни договори за предоставяне на БФП, по които все още не е извършено окончателно плащане.

Въз основа на съпоставка на данните от направения анализ, по отношение на наличните остатъчни средства от прилаганите мерки и подмерки по ПРСР за периода 2014-2020, спрямо общия размер на ангажирания бюджет по административни договори за предоставяне на БФП, по които все още са налице неприключени договори (съгласно разпоредбата на чл.72 от ППЗОП) с изпълнители по обществени поръчки за строителство, УО на ПРСР определи възможностите за увеличаване размера на БФП, при следните условия:

II. УСЛОВИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНО СПОРАЗУМЕНИЕ (АНЕКС) КЪМ АДМИНИСТРАТИВНИ ДОГОВОРИ/ДОГОВОРИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БФП:

Към настоящия момент УО на ПРСР има възможност за допълване на финансовия ресурс (в частта БФП) за разходите за строително-монтажни работи (СМР) с инфлационна добавка, съгласно Методиката, чрез сключване на допълнително споразумение под условие към Административния договор за БФП. Отпадането на условността на сключените допълнителни споразумения към договорите за БФП и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

реалното изплащане на индексациите, ще бъде извършено след получаване на необходимото одобрение от страна на Европейската комисия за това.

Въз основа на наличния остатъчен бюджет от мерките и подмерките от ПРСР към настоящия момент, УО на ПРСР има възможност да осигури БФП в размер, обезпечаващ увеличение на стойностите на сключените договори с избрани изпълнители за строителство с до 15% (петнадесет процента) от първоначалната им одобрена стойност. В случаите на изменение на цената на договор за обществена поръчка и/или рамково споразумение в резултат на инфлация и индексация в размер на повече от 15%, разликата над посочените 15% следва да бъде напълно заплатена от възложителя.

В съответствие с чл. 1 от Методиката, приета с ПМС № 290 от 27 септември 2022 г., обн. ДВ бр. 78 от 30.09.2022 г., на индексация (актуализация) подлежат единствено разходите за строително-монтажни работи.

Разходите за строително-монтажни работи и съоръжения, подлежащи на индексация са за видовете строежи, описани в таблицата към чл. 2 от Методиката.

Бенефициентите могат да заявят актуализиране (индексация) на стойността на разходите за строително-монтажни работи, чрез подаване на искане за изменение на Административния договор чрез ИСУН 2020 до Договарящия орган, като исканията, следва да са съгласувани отсъответния МИГ, в случаите когато това е приложимо.

За заявления за подпомагане, които не са подадени чрез ИСУН 2020, Бенефициентите могат да подадат искане за актуализиране на стойността на разходите за строително-монтажни работи, чрез подаване на искане за изменение на Договора за безвъзмездна финансова помощ до Договарящия орган чрез електронен обмен или на хартия, входящо в съответната администрация.

Исканията за актуализиране на стойността на разходите за строително-монтажни работи, одобрени с Административен договор/Договор за отпускане на БФП, могат да се подават най-късно с подаването на заявка/искане за окончателно плащане. Допустимо е подаването на искания за актуализиране на стойността на разходите за СМР по заявки/искания за окончателно плащане в процес на обработка, в срок до 14 дни от уведомяването за наличието на възможност за подаване на искане за актуализация на стойността на одобрените разходи за СМР.

Уведомяването за наличието на възможност за подаване на искане за актуализация на стойността на одобрените разходи за СМР, се извършва чрез ИСУН 2020 (*когато се касае за проектни предложения, подадени чрез ИСУН*) и чрез системата за електронен обмен или пощата (*когато се касае за заявления за подпомагане, които не са подадени чрез ИСУН*).

Предвидената с настоящите Указания възможност за актуализиране на стойностите на разходите за строително-монтажни работи, одобрени с Административен договор/Договор за отпускане на БФП, се прилага само за Административни договори/Договори за отпускане на БФП, сключени до 30.11.2022 г., включително.

Искане за изменение на Административен договор/Договор за БФП във връзка с индексацията е допустимо само за проекти, по които договорите с изпълнители по обществени поръчки за строителство все още не са приключени, съгласно разпоредбата

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

на чл. 72 от ППЗОП. Към искането за изменение на Административен договор/Договор за БФП във връзка с индексацията следва да бъдат приложени следните документи:

А) Обосновка от Възложителя (вкл. при необходимост - документи от изпълнителя по договор за обществена поръчка) за наличието на необходимост от индексация, която задължително включва информация за:

- необходимостта от индексация на стойността на действащия договор за строителство;
- основните стоки и материали, които са съществено засегнати от инфлационните процеси и формират стойността на исканото увеличение на цената на договора за строителство;
- периодът на изпълнение на договора, засегнат от инфлационните процеси;

Б) Приемо-предавателни протоколи за извършени строително-монтажни работи.

В) Протоколи за индексация на приемо-предавателни протоколи (в свободен текст) към съответния Протокол за приемане на извършени СМР, подписан между възложителя и изпълнителя след публикуване на индекса за дадено тримесечие, в които са посочени конкретните индекси и изчисления, въз основа на които се изменя стойността на приетите СМР по съответния Протокол за приемане на извършени СМР. Също така изготвените Протокол за приемане на извършени СМР следва да съдържат коригираните цени и общи стойности на извършените и приети дейности.

Г) Сключени анекси към договорите за възлагане на строително-монтажни работи със съответните изпълнители, съобразени с условността за извършване на индексацията след получаването на принципното одобрение за извършване на такава от страна на ЕК. В анексите следва да е отразена увеличената стойност на договора в резултат на индексацията, ведно с актуални количествено-стойностни сметки. Количествено-стойностните сметки следва да се представят и във формат xls /xlsx. Когато увеличената стойност на договора надхвърля посочения в настоящите Указания масимален процентен показател на допустимите разходи за индексация спрямо първоначално одобрения размер на разходите за строително-монтажни работи и възложителят не разполага и/или не може да осигури собствени средства за покриване на разликата до пълния размер на увеличението, при съгласие от страна на изпълнителя по договора за обществена поръчка в анекса се посочва, че размерът на увеличението на стойността на договора не може да надхвърля изчисления за съответния проект масимален процентен показател на допустимите разходи за индексация, одобрен от ДФЗ.

В случай че изпълнението на всички строително-монтажни работи не е приключило и прието от Възложителя, в анексите следва да е предвидена възможност за индексация на стойността на строително-монтажните работи, които са изпълнени и/или предстоят да бъдат изпълнени, както и максимално допустимият размер на увеличението на общата стойност на договора за строителство, съгласно чл. 116, ал. 2 от ЗОП. Когато след приключване изпълнението на договора за строителство бъде установено, че реалният

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

размер на увеличената му стойност надхвърля посочения в настоящите Указания максимален процентен показател на допустимите разходи за индексация спрямо първоначално одобрения размер на разходите за строително-монтажни работи, разликата до пълния размер на индексиранията стойност по договора за строителство следва да бъде поета за собствена сметка от бенефициента. Когато възложителят не разполага и/или не може да осигури собствени средства за покриване на разликата до пълния размер на увеличението и при съгласие от страна на изпълнителя по договора за обществена поръчка в анекс към договора за обществена поръчка може да се посочи, че размерът на увеличението на стойността на договора не може да надхвърля изчисления за съответния проект масимален процентен показател на допустимите разходи за индексация, одобрен от ДФЗ.

Д) Методиката и начина на изчисление на индексацията във формат xls / xlsx (с налични формули на изчисленията), в т.ч. количествено-стойностна сметка във формат xls/xlsx, съгласно допълнителното споразумение към договора за строителство, в която ясно са посочени единичните стойности на всяка от актуализираните дейности преди и след индексацията;

Е) В случай че реалното увеличение на стойността на договора за строителство надвишава максималния размер на допустимите разходи за индексация, посочен в настоящите Указания, разликата се осигурява от бенефициента при подаване на заявка/искане за окончателно плащане по проекта или най-късно – в указания от ДФ „Земеделие“ срок за това в рамките на процедурата по обработка на подадената заявка/искане за окончателно плащане.

При подготовката на посочените по-горе анекси или проекти на анекси към договорите за строителство бенефициентите могат да ползват като типов образец публикувания на следната страница на Камарата на строителите в България проект на допълнително споразумение (анекс): <https://ksb.bg/wp-content/uploads/2022/10/%D0%98%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F.pdf>, доколкото неговите клаузи не противоречат на посоченото в настоящите Указания.

ВАЖНО!!!

С цел да се избегне многократното изготвяне на допълнителни споразумения към АДФП / ДБФП, искането за индексация следва да се представи в ДФ „Земеделие“ еднократно, окомплектовано след съставянето на всички документи, удостоверяващи извършените и приети дейности от Възложителя.

Искане за изменение на Административен договор/Договор за БФП, основано на индексацията на разходите, няма да бъде уважено в случаите, когато към датата на неговото подаване изпълнението на строително-монтажните работи е приключило и по Административния договор/Договор за БФП вече е извършено окончателно плащане от ДФ „Земеделие“ – РА. В случаите, когато искането за изменение на Административен договор/Договор за БФП е направено в хода на процедура по обработка на вече подадено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

искане/заявка за окончателно плащане и такава все още не е извършено, обработката на искането/заявката за окончателно плащане се приключва след произнасяне по искането за изменение на Административния договор/Договора за БФП от страна на Договарящия орган чрез сключване на анекс към договора, респ. чрез постановяване на отказ за сключване на такъв.

III. УКАЗАНИЯ ОТНОСНО НАЧИНА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА СТОЙНОСТТА НА ИНДЕКСАЦИЯТА И ОТЧИТАНЕТО НА РАЗХОДИТЕ ЗА ИНДЕКСАЦИЯ.

При изменение на договор за изпълнение на обществена поръчка, бенефициентът следва да се съобрази с разпоредбите на чл. 116, ал. 1, т. 1, 2 и 3 при условията на чл. 117а от Закона за обществените поръчки и Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация. Методиката по чл. 117а, ал. 1 се прилага и при изменение на договори за обществени поръчки на основание чл. 116, ал. 1, т. 2 и 3, сключени преди влизането в сила на изменението на закона (ДВ, бр. 62 от 2022 г., в сила от 05.08.2022 г.).

Искане за изменение на договор за изпълнение на обществена поръчка по 117а във вр. с чл. 116, ал. 1, т. 2 и 3 от Закона за обществените поръчки се инициира от изпълнителя с нарочно искане, адресирано до възложителя.

На индексация подлежат стойността на извършените строително-монтажни работи по договори за обществени поръчки за строителство, които са приети след 30.06.2021 г.

Максималният размер, с който може да се увеличи стойността на разходите за СМР следва да бъде съобразен с разпоредбата на чл. 116, ал. 2 от ЗОП. Максималният размер на разходите, които могат да бъдат възстановени като БФП, не може да надвишава определения в настоящите Указания процентен показател и размера на одобрените допълнителни средства за индексация на разходите за СМР, съгласно сключения анекс към Административния договор/Договора за БФП.

При прилагане на посочената в чл. 4 от Методиката формула за определяне размера на индексацията на стойността на приетите СМР да се съблюдават следните правила:

Размерът на изменението на стойността на приетите СМР се извършва по следната формула:

$$K_n = [(I_n - I_o)/I_o] * 100 * T_n$$

Където:

I_n е стойността на индекса за тримесечието, в което са приети дейностите по договора.

За определяне на тримесечието, в което са приети дейностите, се използва датата на съставяне на Протокола за приемане на извършени СМР.

Всеки Протокол за приемане на извършени СМР се съставя, съгласно първоначално предложените от изпълнителя единични цени на строително-монтажните работи по договора за строителство и финализира към посочената дата на приемане. Когато протоколите за приемане на извършени СМР и съответните допълнителни

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Протоколи за индексация към тях са съставени след подписване на Констативен акт за установяване годността за приемане на строежа (образец 15) при прилагане на формулата за индексация за дата на приемане на актуваните СМР следва да се вземе датата на съставяне на Акт обр. 15, с подписването на който е извършено официално приемане на извършените СМР от всички участници в строителния процес.

Бенефициентите следва да съставят своевременно съответните протоколи за приемане на извършени СМР, като приемат периодично изпълнените СМР.

След публикуване на индекса за съответното тримесечие, бенефициентът следва да състави допълнителен Протокол за индексация, въз основа на който се изменя стойността на приетите СМР по съответния Протокол за приемане на извършени СМР. Протоколът за индексация се подписва от възложителя и изпълнителя по договора за обществена поръчка след публикуване на страницата на НСИ на индекса за съответното тримесечие.

В зависимост от клаузите на договора за възлагане, сключен между изпълнителя и възложителя, които определят сроковете, реда и начина за плащане, за определения размер на разходите, с който се индексира стойността на вече приетите СМР, се издава дебитно известие за увеличаване на данъчната основа на фактурата или допълнителна фактура за приетите СМР, в случай, че договорът за възлагане предвижда междинни плащания. Документът се издава, като се спазват изискванията на чл.115 от ЗДДС и всички приложими разпоредби.

В случай, че в договора за строителство е предвиден ред за изплащане на цената чрез авансово и окончателно плащане, индексиранията стойност на приетите СМР се включва в стойността на окончателната фактура/проформа фактура, която се подава към заявката/искането за окончателно плащане в ДФ „Земеделие“ -РА.

Io е стойността на индекса към 31.12.2020 г. за оферти, подадени преди 31.12.2020 г. или датата на съответното тримесечие.

Io е постоянна величина и същата се определя еднократно за дадения договор за обществена поръчка спрямо датата на подаване на оферта от изпълнителя.

Съгласно чл. 3 от Методиката, бенефициентите следва да използват за Io и In индексите на цени на производител на вътрешния или на международния пазар на строителни материали, които се публикуват съответно на интернет страницата на НСИ или Евростат.

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/query.jsf?x_2=1930

Tn е тежестният коефициент за съответния вид строеж съгласно таблицата за Тежест на строителните материали в себестойността на различните видове строежи.

Kn е изразената в проценти стойност, приложима към подлежащите на изменение стойности на строително-монтажни работи, предмет на формиране на стойността на договора и рамковото споразумение (закръглена до втори знак след десетичната запетая).

След определяне на коефициента Kn, същият се прилага към стойността на приетите СМР за дадения период, като по този начин се изчислява размерът на изменението на стойността на извършените и прети СМР.

Максималният размер на разходите, с които може да се увеличи стойността на СМР следва да бъде изчислен въз основа на формулата за индексация в Методиката, като

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

същите могат да бъдат поискани за възстановяване като БФП до размера на одобрените допълнителни средства, съгласно сключения анекс към Административния договор/Договор за БФП.

При подаване на искане/заявка за окончателно плащане по съответния Административен договор/Договор за БФП размерът на одобрените разходи за индексация се включва в съответното искане/заявка и Таблицата за разходи към него. Към искането/заявката за плащане се прилагат всички Протоколи за приемане на извършени СМР и допълнителните Протоколи за индексация към тях, издадените фактури/проформи фактури и/или дебитни известия към фактури, платежни нареждания и пълни банкови извлечения от деня на извършване на плащането (когато бенефициентът е заплатил разходите за индексация със собствени средства) и/или инициирани бюджетни платежни нареждания (когато бенефициентът ще ползва безлихвен заем от централния бюджет). В последния случай бенефициентът включва размера на разходите за индексация в искането за безлихвен заем.